

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА“

ЗА СПЕЦ: „Държавни финанси и европейски фондове“; ОКС „магистър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ, 12 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ, в т.ч.:		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Светлана Герчева)

2.
(гл. ас. д-р Светослав Борисов)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Данъчна политика“ надгражда и доразвива в ОКС „Магистър“ знанията от дисциплините „Данъчно облагане“ и „Публични финанси – обща част“, които се предлагат в ОКС „Бакалавър“.

В процеса на обучение се усвояват нови знания за административните аспекти на данъчната система, като се акцентира на правата и задълженията на данъкоплатците, които са равнопоставени на приходната администрация. Магистрите се запознават с данъчното облагане според мащаба на икономическа активност, като се прави сравнение с други държави/юрисдикции.

В условия на глобализация и дигитализация се изучават рамката на избягване на двойното данъчно (не)облагане на дохода и имуществото, както и възможностите за данъкоплатците, които предоставя палитрата е-услуги на НАП.

Дисциплината изгражда умения, които могат да помогнат на студентите да оптимизират данъчното задължение по законово позволен начин, като познават спецификата и динамиката на данъчните стимули. Учебната програма съдържа анализ на мерките срещу ерозия на данъчната основа на корпоративния данък и преместването на печалбите в други юрисдикции по данъчни подбуди. В допълнение магистрите се запознават с формите и щетите на ДДС измамите, както и с набора от мерки за ограничаването им.

Систематизираните знания в тази дисциплина развиват следните компетентности:

- *Предприемаческа* - настоящите магистри в бъдеще ще могат да създават, управляват и адаптират бизнеса, където работят и/или чиито собственици са, според новите правила на данъчно облагане в условия на дигитализация и глобализация. Студентите ще могат да анализират отражението на данъчната политика и тежест върху персоналните, домакинските и фирмените финанси;
- *Цифрова* – събиране, обработване и определяне показатели за тежестта на данъчното бреме върху пределно широки икономически бази, създаване на електронни таблици и презентации; запознаване и ползване на е-услуги от менюто на НАП (достъп до данъчно досие, попълване, подаване на данъчни декларации и формуляри).

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	Тема 1. Данъчна политика и данъчно бреме	2	2	
1.1.	Същност и основни субекти на данъчната политика			
1.2.	Цели на съвременната данъчна политика			
1.3.	Данъчното бреме – „продукт“ на данъчната политика			
1.4.	Показатели за измерването: ретро – и проспективни и основни тенденции в динамиката му			

	Тема 2. Дизайн на данъчните разходи в съвременната данъчна система			
2.1.	Концепция за данъчните стимули /разходи/			
2.2.	Критерии за оценка на данъчните стимули			
2.3.	Форми на данъчните стимули			
2.4.	Данъчни или държавни разходи?			
	Тема 3. Административно-институционална рамка на данъчната политика	3	3	
3.1.	Организационно структуриране на приходната/данъчната администрация – добри практики			
3.2.	Основни направления в реформата на приходната администрация			
3.3.	Показатели за оценка дейността на приходната администрация			
3.4.	Реформа на приходната администрация у нас. Е-услуги на НАП.			
	Тема 4. Политика на лично подоходно облагане	4	4	
4.1.	Данъчно-политически решения при облагане с личен подоходен данък .			
4.2.	Прогресивен данък върху личните разходи за потребление			
4.3.	Двойствен /дуалистичен/ личен подоходен данък			
4.4.	Плоският данък – метаморфозите му от Хол и Рабушка до днес			
	Тема 5. Специфика на данъчното облагане на семейни, малки и средни предприятия	3	3	
5.1.	Малките и семейни фирми – трудности при данъчното облагане			
5.2.	Реализация на данъчната политика в сегмента на дребния и среден бизнес			
5.3.	Облагане по презумпция – същност и критична оценка			
	Тема 6. Подоходно облагане на големите данъкоплатци и осигурители	4	4	
6.1.	Избор на икономически база за корпоративния данък /КД/			
6.2.	Интеграция на корпоративния доход в личния			
6.3.	Възгледите за КД и бъдещето му			
6.4.	Алтернативи на КД – добри международни практики за преодоляване на данъчните деформации			
6.5.	Минимален глобален подоходен данък			
	Тема 7. Данъчна конкуренция или данъчна хармонизация	3	3	
7.1.	Данъчната конкуренция и пазарните дефекти			
7.2.	Данъчната конкуренция и преразпределение на благосъстоянието.			
7.3.	Данъчна конкуренция или хармонизация в корпоративното облагане			
7.4.	Мерки срещу избягването на данъчно облагане от големите национални и транснационални корпорации			
	Тема 8. Данъчно-политически проблеми при облагане с ДДС	4	4	

8.1.	Единна или диференцирана ставка на ДДС			
8.2.	ДДС измамите – приложно поле и фактори, които ги благоприятстват.			
8.3.	Видове измами с ДДС. Щетите от ДДС измамите – количествена оценка			
8.4.	Добри практики при ограничаването/ справянето с ДДС измамите. Мерки за противодействие на ЕС равнище			
	Тема 9. Финансовата индустрия и облагането с оборотни данъци	3	4	
9.1.	Причини за освобождаване на финансовите услуги от облагане с ДДС			
9.2.	Икономически ефекти от освобождаването на финансовите услуги от облагане с ДДС			
9.3.	Алтернативи за косвено облагане на финансовия сектор			
	Тема 10. Международно данъчно облагане	4	3	
10.1.	Същност на икономическото и юридическото двойно данъчно облагане (ДДО).			
10.2.	Спогодбите за избягване на двойно данъчно облагане - СИДДО. Модел на СИДДО – ОИСР и ООН			
10.3.	Регламентиране избягването на ДДО в модела на ОИСР при облагане на доходите и имуществата			
10.4.	България и „мрежата“ от СИДДО			
	Общо:	30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Научен доклад по предварително зададена тема	1	35
1.2.	Тест (междинен)	1	45
	Общо за семестриалното оценяване:	2	80
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	100
	Общо за сесийното оценяване:	1	100
	Общо за всички форми на контрол:	3	180

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Найденов, Л. Качествени характеристики на регионалната данъчна свобода. Годишник. Стопанска академия "Д. А. Ценов" - Свищов [Year-Book. D. A. Tsenov Academy of Economics], Свищов : Д. А. Ценов - Свищов, 125 [CXXV], 2022, 39-64., ISSN(печатно) 0861-8054 / [Линк](#)
2. Герчева, Св. Данъчна политика. Варна: Унив. изд. „Наука и икономика“, 2011
3. СИДДО на Република България
4. Prodanov, S., Naydenov, L. Theoretical, Qualitative and Quantitative Aspects of Municipal Fiscal Autonomy in Bulgaria. Икономически изследвания = Economic Studies, София : БАН. Институт за икономически изследвания, 29, 2020, 2, 126-150., ISSN(печатно) 0205-32921 / [Scopus](#) / [Линк](#)

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Борисов, С. Регулаторни и данъчни предизвикателства пред пазара на криптоактиви. Диалог : Електронно списание на СА "Д. А. Ценов" - Свищов, Свищов : Акад. изд. Ценов, 2022, 1, 31-57.
2. Герчева, Св. Дигиталният данък - фискалните аспирации на държавата към цифровата икономика. Инвестиции в бъдещето - 2019 = Investments in the Future - 2019 : Дванадесета научно-приложна конференция с международно участие, 3 - 4 октомври 2019 : Сборник доклади, Варна : НТС - Варна, 2019, с. 104 - 109.
3. Найденов, Л. Качествени характеристики на регионалната данъчна свобода. Годишник. Стопанска академия "Д. А. Ценов" - Свищов [Year-Book. D. A. Tsenov Academy of Economics], Свищов : Д. А. Ценов - Свищов, 125 [CXXV], 2022, 39-64., ISSN(печатно) 0861-8054 / [Линк](#)
4. Найденов, Л., Иванова, П. Данъчна политика в условията на децентрализация - качествен и организационен аспект. e-Journal VFU : Електронно списание на ВСУ Черноризец Храбър, Варна : ВСУ Черноризец Храбър, 2021, 14, 1-24 [24 с.], ISSN(онлайн) 1313-7514 / [Линк](#)
5. Найденов, Л. Целесъобразност и ефекти на междурегионалната данъчна конкуренция. Устойчиво развитие и социално-икономическа кохезия през XXI век - тенденции и предизвикателства : Международна научно-практическа конференция, Свищов, 8-9 ноември 2021 г., посветена на 85 години от създаването на Стопанска академия "Димитър А. Ценов" : Т. 1, Свищов : Акад. изд. Ценов, 2021, 196-203., ISBN(печатно) 978-954-23-2067-8, ISBN(онлайн) 978-954-23-2068-5 / [Линк](#)
6. Найденов, Л., Ценов, Д. Covid-19 рефлексии върху данъчните несъответствия = Covid-19 Effects on Tax Gaps. Народно стопански архив = Economic Archive, Свищов : Акад. изд. Ценов, Год. 74, 2021, 1, 17-31 ; 15-27., ISSN(печатно) 0323-9004, ISSN(онлайн) 2367-93011 / [Линк](#)
7. Bogdanov, H., Marinov, G., Boshnakov, P. Hidden Economy and Tax Evasion in Bulgaria - a Study of Public Opinion : [Електронен ресурс]. Икономика и компютърни науки = Economics and Computer Science : [Електронно] научно списание, Варна : Знание и бизнес, 5, 2019, 3, 20 - 26.

8. Auerbach, A.J., Gale, W.G. Tax Policy Design with Low Interest Rates, Tax Policy and the Economy 2022 `(36)
9. Gercheva, S. Monetary Incentives of Tax Whistleblower Programs: On Their Design and Implementation. Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, Varna : Union of Scientists - Varna, 12, 2023, 2, 41-51., ISSN(печатно) 1314-7390, ISSN(онлайн) 2603-4085 / DOI <https://doi.org/10.56065/IJUSV-ESS/2023.12.2.41> / Линк
10. Marinov, G., Alexandrova, N., Pashayeva, D. A Benchmark Analysis of VAT in Turkic Countries. Пари и култура = Money & Culture, София : ВУЗФ, 2020, 3, 85-94.
11. Zhao C., Yuxuan H., Zhikuo L., Juan C., Suárez S., Daniel Y. The Structure of Business Taxation in China. Tax Policy and Economy, 2021 (35)..

Април 2024 г.